

Mięśniaki macicy – wywiad z ekspertem - część I

Zapraszamy do przeczytania rozmowy z prof. dr hab. n. med. Grzegorzem Jakielem, ginekologiem, ekspertem programu „Zdrowa ONA”.

Panie Profesorze, co to są mięśniaki macicy?

Mięśniaki macicy należą do jednych z najczęściej występujących chorób narządu rodnej kobiety. Są to niezłośliwe (łagodne) nowotwory wywodzące się z włókien mięśni gładkich lub ściany naczyń krwionośnych błony mięśniowej macicy występujące u kobiet w wieku rozrodczym. Powstają wtedy, gdy komórki, z których zbudowana jest macica, namnażają się w określonym regionie narządu, tworząc guz. Mięśniaki macicy rzadko występują pojedynczo. Najczęściej jest ich kilka i mają różne rozmiary – do kilkunastu centymetrów średnicy.

Mięśniaki macicy w zależności od położenia dzielimy na:

- **mięśniaki podsurowicówkowe** rosnące na zewnątrz macicy w kierunku błony surowiczej, pokrywającej ją od strony jamy brzusznej,
- **mięśniaki podśluzówkowe (submukozalne)** rosnące do środka macicy, w kierunku błony śluzowej wyściełającej ją od wewnątrz,
- **mięśniaki uszypułowane** rozwijające się na zewnątrz i wewnątrz macicy, połączone z trzonem macicy za pomocą pasma tkanki łącznej, tzw. szypuły (wyglądem przypominają balonik na sznurku),
- **mięśniaki śródścienne** rozwijające się w ścianie macicy, powiększając jej rozmiary.

Jakie kobiety znajdują się w grupie ryzyka, jeśli chodzi o zachorowalność na mięśniaki macicy?

Mięśniaki macicy najczęściej występują u kobiet będących w okresie rozrodczym między 35. a 45. rokiem życia. Natomiast prawie w ogóle nie spotyka się ich u dziewcząt przed okresem pokwitania. Ryzyko występowania mięśniaków macicy zwiększa się wraz z wiekiem pacjentki, aż do osiągnięcia przez nią wieku menopauzalnego, kiedy to dochodzi do stopniowego zmniejszenia wydzielania estradiolu. Po menopauzie w macicy rzadziej stwierdza się mięśniaki, a jeśli już występują, ich wielkość jest mniejsza niż u kobiet w wieku rozrodczym.

Istnieje także zależność między niezachodzeniem w ciążę a rozwojem mięśniaków oraz odwrotna zależność między liczbą przeżytych ciąż a obecnością mięśniaków. Ryzyko wystąpienia guzów jest większe w przypadku pacjentek, które nigdy nie rodziły, natomiast zmniejsza się wraz z ilością porodów. Wiek, w którym kobieta po raz pierwszy zaszła w ciążę, nie ma wpływu na ryzyko powstania mięśniaków macicy, ale im później ma miejsce ostatnia ciąża, tym jest ono mniejsze.

Czynnikiem ryzyka jest też otyłość. U kobiet ważących ponad 70 kg prawdopodobieństwo rozwoju mięśniaków jest 3-krotnie większe niż u pań, których masa ciała nie przekracza 50 kg. Prawdopodobieństwo rozwoju tych guzów zależy również od uwarunkowań genetycznych i rośnie 3-krotnie, gdy mięśniaki stwierdzono u krewnej w pierwszej linii.

Jakie są przyczyny powstawania mięśniaków macicy?

Przyczyny powstawania mięśniaków nie zostały do końca zdefiniowane. Większość teorii łączy ich etiologię z nierównowagą hormonalną organizmu, a dokładniej z nadmierną produkcją lub zwiększoną wrażliwością na estrogeny. Za tą hipotezą

przemawia fakt, iż mięśniaki występują praktycznie jedynie u kobiet w wieku rozrodczym, ale też nie u każdej pacjentki z wysokim poziomem estrogenów rozwijają się mięśniaki. Można powiedzieć, że nie istnieją reguły, które jednoznacznie określałyby są kobiety skazane na powstanie u nich mięśniaków albo takie, u których guzy te na pewno nie powstaną.